

Economia del Sector Públic

Codi: 41256

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313500 Gestió Pública	OB	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Raquel Gallego Calderon

Correu electrònic: raquel.gallego@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

Els estudiants s'expressaran en l'idioma que prefereixin. Els docents s'expressaran en castellà durant les primeres 5 setmanes del curs. Gran part del material docent serà en anglès.

Equip docent extern a la UAB

Guillem López Casasnovas

Ivan Planas

Joaquim Solé Vilanova

Maite Vilalta

Xavier Cuadras

Prerequisits

Els estudiants que cursin aquest mòdul han de conèixer conceptes generals d'economia equivalents a nivell de Grau.

Objectius

Objectius del mòdul

1. Entendre els fonaments de la intervenció del sector públic en l'economia i capacitar tècnicament en els instruments d'aquesta intervenció. A partir d'aquestes bases generals, l'estudiant podrà més específicament analitzar les actuacions concretes de despesa, com ara a la sanitat, l'ensenyament, les pensions, etc., amb coneixement del cas espanyol i el dels països de la OCDE.
2. Saber diferenciar entre objectius i instruments de la intervenció pública. No confondre questions normatives amb positives, ni polítiques strictu sensu i professionals de la gestió pública. A partir d'aquí es tractarà de que per si mateix els participants analitzin estratègies instrumentals de finançament i despesa pública. Saber identificar aspectes bàsics de l'economia de la imposició i de la despesa social, els seus efectes econòmics -i de què depenen aquests- i les seves alternatives i tot això en el camp de les hisendes multijurisdiccionals

3. Conèixer informadament les característiques bàsiques de la hisenda pública - unitària o federal (sistema pressupostari i fiscal). Analitzar el finançament autonòmic i local català i espanyol. Analitzar concretament els seus instruments més caracteritzadors per als responsables tècnics de les administracions subcentrals com són els preus públics i les subvencions.

Competències

- Abordar situacions d'intervenció pública complexes que puguin implicar dilemes ètics, a partir de propostes fonamentades tant en l'explicitació de valors com en el rigor conceptual i metodològic.
- Aplicar conceptes, teories i models provinents de diverses disciplines a l'exercici de la gestió pública.
- Dissenyar i avaluar processos d'intervenció pública en situacions i problemàtiques socials, polítiques i sectorials específiques.
- Identificar, comprendre i analitzar fenòmens socials i polítics complexos rellevants per a l'exercici de la gestió pública.
- Proposar solucions innovadores en la resolució de problemes socials i polítics.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca

Resultats d'aprenentatge

1. Abordar situacions d'intervenció pública complexes que puguin implicar dilemes ètics, a partir de propostes fonamentades tant en l'explicitació de valors com en el rigor conceptual i metodològic.
2. Analitzar els efectes dels diferents instruments d'imposició i despesa.
3. Analitzar els equilibris entre costos i beneficis de les avaluacions públiques.
4. Analitzar els fluxos de les hisendes públiques, amb especial atenció al sistema de finançament territorial.
5. Analitzar la incidència última de les polítiques pressupostàries: ¿qui es beneficia de què a costa de qui?
6. Analitzar les estratègies de finançament i despesa del sector públic.
7. Aplicar els models d'imposició i despesa a l'anàlisi de la realitat.
8. Construir models econòmics adequats per al disseny de l'anàlisi de casos empírics.
9. Dissenyar instruments bàsics d'imposició i despesa.
10. Interrelacionar la micro, la meso i la macroeconomia.
11. Proposar solucions innovadores en la resolució de problemes socials i polítics.
12. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
13. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca

Continguts

6 d'octubre

Horari: 15:00-20:00

Sessió 1. Efectes econòmics de la intervenció pública:

- El debat general sobre la política macroeconòmica en temps de crisi (el model d'oferta i demanda agregada). Economistes clàssics, economistes keynesians i el debat sobre la política d'estabilització del cicle econòmic. **Xavier Cuadras**

Què són i per què es produeixen les fluctuacions econòmiques ("business cycles")? Què podem aprendre dels diferents episodis històrics (la "Gran Depressió", les polítiques d'"stop and go", la "Crisi del Petrol", la "Gran Moderació", la llarga crisi de l'economia japonesa i la "Gran Recessió")?

Què diuen les diferents escoles de pensament macroeconòmic sobre la política d'estabilització?

Lectures obligatòries: capítol 17 del llibre *The Economy (Economics for a Changing World)* i capítol 33 del llibre *Principles of Economics* (vegeu l'apartat de referències).

I també els articles "Why wages do not fall in recessions", "The crude art of policymaking", "Lessons from a 'lost decade'", "Caveat creditor" i "Minsky's moment" a la revista *The Economist*.

- Aspectes microeconòmics dels governs: Fallida del mercat. Guillem Lopez Casasnovas

Aspectes pràctics de la fallida de mercat: Com valorar què els costos de la intervenció pública no son més elevats que els beneficis de la correcció de la fallida de mercat?

Lectura:

Classe basada en Stiglitz Ed Ariel I *pdf NouStiglitz.pdf*. Lectura obligatòria a fer abans d'entrar a classe, i que serà avaluada cada dia a l'inci

Desenvolupaments que es deriven de la sessió i objecte potencial de les presentacions a partir de les tutories:

a- Punts forts i punts febles de la intervenció pública a la pràctica: condicionants mitigables i no mitigables per la política econòmica

The Economic Role of The State J Stiglitz i altres Ed Basil Blackwell, 1989 pps9-88 (existeix edició en castellà publicada per l'Institut de Estudios Fiscales). I del mateix autor, a *Journal of Economic Perspectives*: vol 12, 2 Spring 1998 pps 3-22: Per què costa tant canviar el status quo a les AA.PP? *pdf: LectStiglitz.pdf*

b- Un divertimento: que fan les AA.PP. proveïnt 'bincing' o 'dentistes' a Barcelona?

Cal cercar diferents articles complementaris a la premsa.

c- Altres àmbits que us generin curiositat (regulació o provisió de pensions de seguretat social; provisió pública amb o sense producció directa a la sanitat, a l'educació, vals de guarderies, etc) amb detall i material a acordar a les tutories.

13 d'octubre

Horari: 15:00-20:00

Sessió 2. Efectes econòmics de la intervenció pública:

- Aspectes microeconòmics dels governs: Instruments pressupostaris: ingressos i despeses. Aspectes teòrics i aplicats. **Guillem Lopez Casasnovas**

Criteris per a valorar un bon sistema tributari i un bon programa de despesa

Objectiu: entendre el que suposa un excés de gravamen per a l'economia; articular criteris normatius de justícia social i com aquests operen a la pràctica

Lectura:

Classe basada en la art corresponent a la Lectura obligatòria de Stiglitz, Ed Ariel I *pdf NouStiglitz.pdf*. a fer abans d'entrar a classe, essent avaluades al seu inici

Desenvolupaments per a tutories:

a- Les reformes fiscals Una ullada a la fiscalitat internacional *pdf: fiscaldominguez.pdf i varis documents OCDE per a actualitzacions*

b- Quins efectes te eliminar l'impost de successions? Pdf: *SucesIEF.pdf i ReformaISD.pdf*

c- L'impost sobre begudes ensucrades

d- Els copagaments a la sanitat i a l'educació superior : text de GL a *Campalans.doc*

e- c- Altres àmbits que us generin curiositat amb detall i material a acordar a les tutories.

f- ...

- Aspectes macroeconòmics dels governs: política fiscal i política monetària (el model IS-LM). Efectes estabilitzadors de la política fiscal i la política monetària.. **Xavier Cuadras**

Quins són els pros i els contres de la política fiscal i la política monetària amb l'objectiu de l'estabilització macroeconòmica?

La política macroeconòmica: el que ens pensàvem que sabíem, el que hem après durant la crisi i com hem de dissenyar la política macroeconòmica dels propers anys

Lectures obligatòries: Per llegir abans de la classe: capítol 5 del llibre *Macroeconomics* (vegeu l'apartat de referències).

I també els articles "The next front is fiscal", "Put the air back in", "Sharing the pain", "Austerity alarm" i "Running out of options" a la revista *The Economist*, l'article de l'economista de CaixaBank Research Adrià Morron "¿Qué margen de maniobra tiene la política económica?", l'article de Peter Bofinger "The 'bazooka': Modern Monetary Theory in action" i sobretot els articles de Blanchard, Dell'Aricia i Mauro "Rethinking Macroeconomic Policy" (podeu veure també dels mateixos autors "Rethinking Macro Policy II: Getting Granular") i de Blanchard i Summers "Rethinking Stabilization Policy: Evolution or Revolution?".

20 d'octubre

Horari: 15:00-20:00

Sessió 3. Efectes econòmics de la intervenció pública:

- A) Aspectes macroeconòmics dels governs: qüestions al voltant de la política monetària. El dilema entre inflació i desocupació (la corba de Phillips). Inflació, desocupació, expectatives i credibilitat de la política monetària. La independència dels bancs centrals. **Xavier Cuadras**

Ha de triar la política monetària entre els objectius d'estabilitat de preus i creixement econòmic? Quin és el paper de les expectatives dels agents econòmics en la formulació de la política monetària? Per què la política monetària dels bancs centrals és independent de l'autoritat política?

Lectures obligatòries:

Per llegir abans de la classe: el capítol 35 del llibre *Principles of Economics* (vegeu l'apartat de referències) i l'article de R. Repullo a *Papeles de Economía Española*.

I també articles "Heroes of the zeroes", "Grim expectations", "The death of inflation" a la revista *The Economist* i l'article "Former Fed Chair Janet Yellen on why the answer to the inflation puzzle matters".

B) Aspectes macroeconòmics dels governs: POLÍTICA MONETÀRIA I POLÍTICA FISCAL A L'EUROPA DE LA MONEDA ÚNICA. El Banc Central Europeu i la política monetària. Centralització o descentralització de la política fiscal europea. El futur de la política macroeconòmica a la zona euro. **Xavier Cuadras**

Quina és la raó econòmica de l'existència del Pacte d'Estabilitat i Creixement? I les seves conseqüències?

-Com condiona l'existència de la moneda única les estratègies de lluita contra la recessió econòmica als diferents països?

Lectures obligatòries:

Per llegir abans de la classe: capítol 11 del llibre *The Economics of Monetary Union*.

I també l'article de Paul De Grauwe "A Fragile Eurozone in Search of a Better Governance".

- Aspectes microeconòmics dels governs: Incidència global del pressupost. **Guillem Lopez Casasnovas** Modalitats de despesa i objectius concrets.. Del welfare al workfare. Com un sistema fiscal dual pot fer per una política pública redistributiva? Categories de incidència fiscal. L'avaluació econòmica com a prova del cotó del compliment eficient dels objectius

Lectura: recomenada abans d'entrar a classe

Text d'avaluació econòmica aplicat de JL Pinto al llibre de la FBBVA *textavapinto.pdf*

Desenvolupament de tutories complementàries a les abans esmentades

(i) L'avaluació econòmica. El cas del TAV Gines de Rus i V Inglaterra pdf: *Spainhighspeed.pdf*

(i) El debat 'Growing Public P.H. Lindert i controvèrsia a partir de la seva aportació: pdfs: *Debate2A.pdf*; *debate2B.pdf* i *Lindert.doc*

(ii) Dels programes de welfare al workfare, pdf: *workfare.pdf*

(iii) Models de welfare pdf: *artmodels.pdf*

(iv) - Altres àmbits que us generin curiositat amb detall i material a acordar a les tutories (per exemple, la proposta de Modernització de les AA.PP. catalanes del 2012 o el rescat de les autopistes catalanes entre d'altres)

SESSIONS DE TUTORIA:

Guillem López:

4 de novembre. Horari: 15:00-20:00

24 de novembre. Horari: 15:00-20:00

Xavier Cuadras:

7 d'octubre: 15:00-20:00

18 de novembre: 15:00-20:00

Les sessions es dedicaran a la preparació i exposició de treballs realitzats en grups. Els grups i els temes dels treballs quedaran fixats com a molt tard al final de la sessió plenària. La primera sessió consistirà en una reunió d'un màxim de 30 minuts de cada grup amb el professor per fixar els objectius, continguts i desenvolupament del treball. La segona sessió consistirà en una sessió plenària d'assistència obligatòria on cada grup exposarà de manera breu el seu treball. Un altre dels grups actuarà com a comentarista de cada treball per suscitar preguntes, comentaris i observacions.

Referències (llibres de text) X. Cuadras:

BLANCHARD, O., A. AMIGHINI i F. GIAVAZZI (2012) Macroeconomía PEARSON 5a edició. Disponible mitjançant el link que teniu al Campus virtual de la UAB.

DE GRAUWE, P. (2020) The Economics of Monetary Union, 13a ed. Oxford University Press

MANKIW, N.G. (2018) Principles of Economics, 8a ed. Cengage Learning.

(Referències disponibles a les biblioteques universitàries de Catalunya)

THE CORE TEAM (2017) The Economy (Economics for a Changing World. Disponible de forma gratuïta a <https://core-econ.org/the-economy/book/text/0-3-contents.html> (la versió en castellà també està disponible de forma gratuïta al mateix lloc web core-econ.org.

14 d'octubre

Horari: 15:00-20:00

Sessió 4. Racionalitat de la intervenció pública:

- L'Estat com a organització. **Ivan Planas**

La doctrina de l'interès públic. Les fallides del sector públic: pot generar la organització del sector públic resultats ineficients?

Govern i agències, teoria econòmica de la burocràcia, economia política de la pressupostació pública. On es troben les principals ineficiències del sector públic i com solucionar-les?

Lectura obligada:

"Gestión pública: Conceptos e instituciones", capítol 1, apartats 3, 4 i 5 d'Albi et al (1997).

"Gestión pública y eficiencia", capítol 2, apartats 1, 2, 3 i 4 d'Albi et al (1997).

Managing senior management: senior civil service reform in oecd member countries. OECD GOV/PUMA(2003)17

Capítols I i IV del llibre : Guillem López Casasnovas (director), Jaume Puig-Junoy, Juan José Ganuza i Ivan Planas Miret (2003) Els nous instruments de la gestió pública. Volum 31, de la Estudis Econòmics (disponible online)

"Las políticas de remuneración al rendimiento para los funcionarios".OECD Multilingual summaris. (PRP.pdf)

21 d'octubre

Horari: 15:30-20:30

Sessió 5. Racionalitat de la intervenció pública:

- Actuació del Sector Públic a l'economia. L'assignació i la regulació. **Ivan Planas**

Quins són els principals mecanismes d'assignació, els agents, i les organitzacions. Dins dels mecanismes d'assignació, quan el sector públic ha de prioritzar, quin mecanisme és millor les cues o els preus?

L'acció pública per la via de la regulació. Modalitats i efectes econòmics. És millor utilitzar la regulació del mercat que la intervenció productiva per part del sector públic? Quan? Com?

Lectura obligada:

"Gestión pública: Conceptos e instituciones", capítol 1, apartats 1 i 2 de Albi et al (1997).

"De la Administración a la gestión", capítol 4 d'Albi et al (1997); i Annex III del capítol 2 d'Albi et al (1997).

28 d'octubre

Horari: 15:00-20:00

Sessió 6. Racionalitat de la intervenció pública:

- Sistemes Organitzatius i eficiència. **Ivan Planas**

Es possible introduir reformes institucionals i organitzatives en el sector públic que millorin la seva eficiència?

Comprar o produir? L'acció pública per la via de la concertació i la contractació externa de serveis. Racionalitat i problemàtica.

És factible un model de governança a les institucions públiques similar al de les privades?

Lectura obligada:

"Gestión pública y eficiencia", capítol 2, apartat 5 d'Albi et al (1997);

"Innovaciones en gestión pública", capítol 6 d'Albi et al (1997).

Capítol VI, i VI del llibre : Guillem López Casasnovas (director), Jaume Puig-Junoy, Juan José Ganuza i Ivan Planas Miret (2003) Els nous instruments de la gestió pública. Volum 31, de la Estudis Econòmics (disponible online)

(Capítols 5, i 6) Planas I (dir) Evolució del model de governança i gestió a les entitats participades pel Servei català de la Salut. PDF i fotocòpies.

"Técnicas complementarias de gestión pública", capítol 5 d'Albi et al (1997).

"La gestión pública a través de casos", capítol 7 d'Albi et al (1997).

JL Pinto, V. Ortún y J. Puig-Junoy, El análisis coste-efectividad en sanidad, Atención Primaria, 2001.

J. Puig-Junoy, JL Pinto y V. Ortún, El análisis coste-beneficio en sanidad, Atención Primaria, 2001.

JL Pinto, J. Puig-Junoy y V. Ortún, El análisis coste-utilidad, Atención Primaria, 2001.

Planas I. (2005). Principales mecanismos de evaluación de políticas públicas. Ekonomiaz 60.

SESSIONS DE TUTORIA:

Ivan Planas

10 de novembre . Horari: 15:00-20:00

25 de novembre. Horari: 15:00-20:00

11 de novembre 15:00-20:00 i 1 de desembre. Horari: 15:00-20:00

Sessió 7 i 8. Finances públiques i relacions intergovernamentals: **Joaquim Solé i Vilanova i Maite Vilalta.**

- Federalisme fiscal: Fiscalitat justa, impostos subcentrals, i assignació d'impostos; funcions del sector públic subcentral, mobilitat, subvencions intergovernamentals i fons d'anivellament de capacitat fiscal i necessitats.

- Hisendes autonòmiques: Impostos cedits i propis. Model de finançament del 2009. Fons d'anivellament i altres fons.

- Hisendes locals. Impostos (IBI i altres), taxes i preus, participacions en impostos. Hisenda supramunicipal. Tallers: anàlisi de subvencions específiques i de tarifes de serveis públics

SESSIONS DE TUTORIA:

Joaquim Solé-Vilanova

Maite Vilalta

17 novembre . Horari: 15:00-20:00

15 de desembre. Horari: 15:00-20:00

Metodologia

Mètode d'aprenentatge

L'aprenentatge es fonamenta en la revisió, qüestionament i construcció constant del coneixement teòric i pràctic. L'objectiu de l'aprenentatge és adquirir la capacitat de generar preguntes i de donar respostes -sempre provisionals. Per a aconseguir-ho, es imprescindible que l'estudiant adopti un paper actiu en l'abordatge autònom de la informació, llegint i reflexionant per poder establir un diàleg informat i enriquidor amb el/la professor/a.

En aquest mòdul, es requerirà aquest treball autònom previ, via lectura i elaboració de treballs breus, per a cada tema. Aquest treball es complementarà amb discussions en seminaris i amb la preparació i exposició de presentacions orals, que ajudin a una millor sedimentació dels coneixements i de la capacitat de replantejar-se'ls.

L'aprenentatge presencial dirigit pel professor/a es basarà en la combinació de classes magistrals i de seminaris de discussió tant sobre els aspectes teòrics com per a l'aplicació d'aquests a casos pràctics.

L'aprenentatge no presencial dirigit pel professor/a es basarà en la tutorització puntual dels treballs breus i de la preparació de presentacions orals.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	50	2	1, 11
Tipus: Supervisades			
Seminaris i tutories	75	3	1, 11
Tipus: Autònomes			
Realització de treballs i resolució de casos	125	5	1, 11

Avaluació

Mètode d'avaluació

L'avaluació serà continuada i es fonamentarà en la demostració de les competències assolides per l'estudiant en el decurs de les següents activitats i corresponent productes:

1. Elaboració de treballs breus al llarg del desenvolupament del temari (30% de la nota).
2. Participació en les sessions de seminari i de discussió de casos (10% de la nota).
3. Presentacions orals (10% de la nota).
4. Examen individual (50 % de la nota).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Lliurament de treballs i exercicis	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Participació a classe	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Presentacions orals	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Realització de proves de síntesi	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

Bibliografia

La bibliografia que s'apunta a continuació té un caràcter genèric per a tot el mòdul.

Bibliografia genèrica:

Albi, E.; González-Páramo, J.; López Casasnvas, G. 1997. *Gestión pública*. Barcelona. Ariel.

Brugué, Q.; Subirats, J. 1996. *Lecturas de gestión pública. Selección de textos*. Madrid. Ministerio para las Administraciones Públicas.

Rosen, H.S., Manual de Hacienda Pública, Ariel, Barcelona, 1987.

Guillem López Casasnvas (director), Jaume Puig-Junoy, Juan José Ganuza i Ivan Planas Miret (2003) Els nous instruments de la gestió pública. Volum 31, de la Estudis Econòmics (disponible online i gratuït a les Oficines de "la Caixa")

Browning, E.K. y J.M. Browning, Public Finance and the Price System, (2nd ed.)

Macmillan, New York, 1983.

Mochón, F., Principios de Economía, McGraw-Hill, Madrid, 1995.

De Grauwe, p. (2005) the economics of monetary union, oxford university press

Ruiz-Huerta J. (ed.) 'Políticas Públicas y redistribución de la renta' Fund BBVA, 2006.

Sachs, j. I f. Larraín (1994) Macroeconomía en la economía global Prentice Hall

Schiller, B.R., Principios Esenciales de Economía, McGraw-Hill, Madrid, 1994.

Subirats, J. 1989. *Análisis de políticas públicas y eficiencia de la administración*. Madrid. Ministerio para las Administraciones Públicas.

Programari

No s'utilitza programari específic.